

JAVORNÍKY

Pavol Chrenčík ✖ foto: Ján Zuzaniak

TRAIL
MESIACA

prejazd hlavného hrebeňa

Pomaly, ale isto sa dlhé letné dni skracujú, na tom nemeníme nikto nič. No jedna možnosť, ako si vychutnať mimoriadny bajkerský zážitok v Česko-Slovenskom pohraničí takmer v celej svojej dĺžke na začiatku septembra až novembra, je backcountry v najčistejšej podobe v pomerne neznámom pohorí Javorníky.

Pozor! Nezabúdať, že bajk spôsobuje v lesoch eróziu. Nechytajú sa ani lešáci, ktorí tadiaľto zväžali nedávno drevo. Neskôr nasleduje kilometrové tlačenie, cítíme sa ako v piešťanských bahenných kúpeľoch - a zaďara!

Jesenný večer je nádherný a do ďalšieho dňa prináša nádej na lepšie počasie.

Chvíľa odpočinku pred
stúpaním k hlavnému
hrebeňu Javorníkov.

Šikovnejší z vás si nalis-
tovali polohu v atlase,
a tým ostatným prezra-
dím nápovedu: západné
Slovensko, severne od permanentne
zapchatej Považskej Bystrice. Toľko
k letnému prízomovaniu. Prečo
práve backcountry – čiže akcia s naj-
nevyhnutnejšími vecami na prespatie
(spacák, karimatka a ako luxus
mini varič)? Pretože denné svetlo
je vonku pomerne krátko a jesenné
podmienky zásluhou nižších teplôt
(s hroziacimi návalmi bahna), môžu
skomplikovať prejazd tejto 72 kilome-
trovej, prevažne hrebeňovej trasy.

Je novembrová sobota,
tesne pred obedom a naša skupinka
vysadá z vlaku v Bytči. Ako obvykle

sme zaplatili železnicami po 1,33
eura za každý bajk, snívaj o tom, že
raz budú služby na úrovni a bicykle
budú upevnené v stojanoch, je zatiaľ
čistá utópia. Počasie je pod psa,
typické novembrové – mrholí. Nikto
ani nenaznačí nekalý úmysel vzdať
so skôr ako to vyskúšame. Rýchly nákup
poživín na dva dni a hurá do kopcov.
Legendárny Vifon nesmie chýbať.
Je to pravdepodobne najnezdravšia
pochutina v celom známom vesmíre,
avšak jednoduchosť prípravy predur-
čujú tento malý zázrak na piedestál
outdoorového stravovania. Javorníky
sú prevažne zalesnené a nie príliš
navštevované zo slovenskej strany
a pre bajkerov je tu slušne hustá sieť
lesných ciest, ktoré sú pre nás jedinou
legálnou možnosťou. Čeknite si ich

Samotný hrebeň je prevažne
zalesnený a korene stromov
spestrujú prechádzanú stopu.

na <http://wags.nlc.sk.org/LC/Default.aspx>. Naozaj lákavá je hrebeňovka
pozádž štátnej hranice. Ciest na
hrebeň vedie niekoľko, a tak variácií
sa núka dostatok, my vám naordi-
nujeme tú zo spomínanej Bytče cez
Petrovickú dolinu. Má oproti výšľapu
cez Makov jednu veľkú výhodu: vedie
mimo hlavných ciest a je dobre zna-
čená zelenou turistickou značkou.
Bez stresu a smradu z kamiónov sa
dostaneme až na samotný hrebeň
do Podjavorníka. V lete tu môže byť
v úpekoch slušný tieň a v Petroviciach

Kráľovská lóža na poschodí
okrem čerstvého ľuflu
poskytuje aj výhľad
pomedzi dosky do krajiny.

čakajú občerstvovačky z otvorenou
náručou. Tak poďme naspäť k trase,
ako obvykle je do kopca, a s našimi
batoarmi je to radosť. Spotení ako
ultrašportovci, kvalitne osviežovaní
kvapkami dažďa, zhadzujeme
s kalóriami aj jednotlivé vrstvy oble-
čenia. Netrvá dlho a sme v kraľasoch.
Niektoré miesta sú zdevastované
ťažbou dreva a desať minút neo-
stáva nič iné ako tlačíť. S batohom
a bajkom na pleci, je to v tretrách po
šmykľavých koreňoch očistec. Možno
lesáci v Polomkove dofažili a úsek
je už v pohode prejazdný. Posledný
a najťažší výšľap po zelenej, križuje

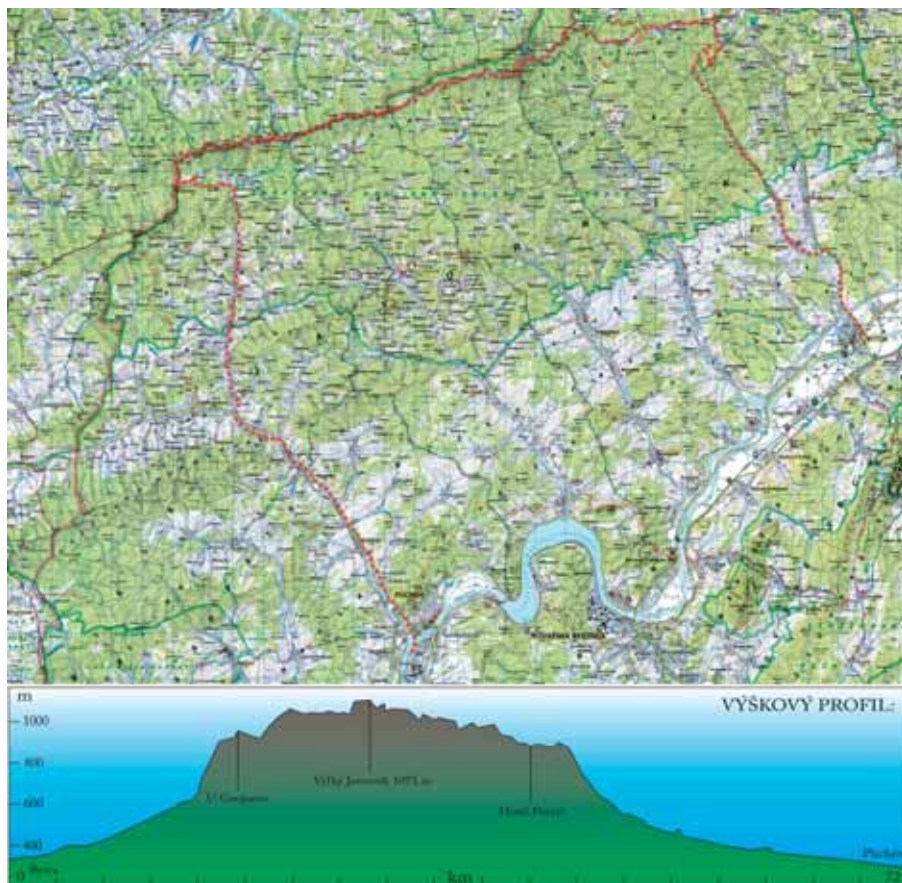
rúbanisko nad osadou Gachy, tu
už je to k červenej značke (a tým
pádcom k hrebeňu) na skok. Ako to asi
vyzeralo pred vojnou na slovenských
samotách je vidno v osade Gregu-
šovci. Absolútne ticho a ľudoprázdnosť.
Dostať sa tu v zime bude nadľudský
výkon, nevedie tu ani asfaltka. Dre-
vená architektúra kostolíka a chalúp,
ešte umocňuje atmosféru čias dávno
minulých. Tu niekde za poslednými
obydlami je stará prázdna stodola
– náš základný tábor (jej súradnice
sme našli na www.hiking.sk). Na
severozápade v opare hmly vykúka
najvyšší vrch Moravy a Sliezska -Lysá

hora, bezpečne ju poznáme podľa veľikánskeho televízneho vysielača. Matne si spomínam, ako sme tam cez Pustevny bojovali s bežcami horekopcom bok po boku. Oni súťažili v časovke, a my sami zo sebou. Slnko zapadne za obzor tak za dve hodky, rozložíme bivač, nachystáme varenie a môžeme vychutnávať do krvava zafarbené nebo. Prestalo pršať a potrhané oblaky značia zlepšujúce sa počasie. Zajtra nás čaká väčšia časť s výhľadmi do oboch strán, technickejšie jazdenie a na záver aj dlhý zjazd cez Papájske sedlo, alebo z vrchu Makytá (923 m.n.m.). Noc je v pohode a žiadny medveď neprišiel na nečakanú návštevu. Okrem macov sa tu potulujú aj rysy, jednoducho divočina ako sa patrí. Spacáky sme teda neniesli zbytočne, a akosi sa nechce nikomu z toho jeho vyhriateho von. Z rána býva v novembri rosa a dnes tomu nie je inak. Vyráža sa medzi deviatou a desiatou a prvé kratšie stúpanie na Čemerku (1052 m.n.m.), nás naladilo na správnu pracovnú teplotu. Značenie je po celej trase dobré a na všetkých rázcestiach je vidieť dobrú prácu turistov. Už nech príde doba, keď aj my, bajkeri, priložíme ruku k dielu a označíme množstvo trailov, ktoré čakajú na svoje objavenie (Slombisti vedia o čom hovorím). Kúsok pod vrcholom sa odpojíme z červenej značky na modrú, aby sme sa k nej asi po dvoch kilometroch opäť vrátili v sedle Čierna voda. Otvárajú sa výhľady na českú stranu a v doline vidno množstvo chát i jeden hotel. Takisto tu končí aj asfaltka z Veľkých Karlovíc. K Veľkému Javorníku – výškovej dominante pohoria (1071 m.n.m.) len posledný stupák a peknu lesnou cestou v tieni ihličnanov vystúpame na otvorený vrchol s dreveným dvojkrížom. Samotný

TRAIL MESIACA

Mrholí a strmák zvyšuje
grády (poť + dážď = komplet
mokro), všetky vrstvy vrchného
oblečenia idú do batohu.

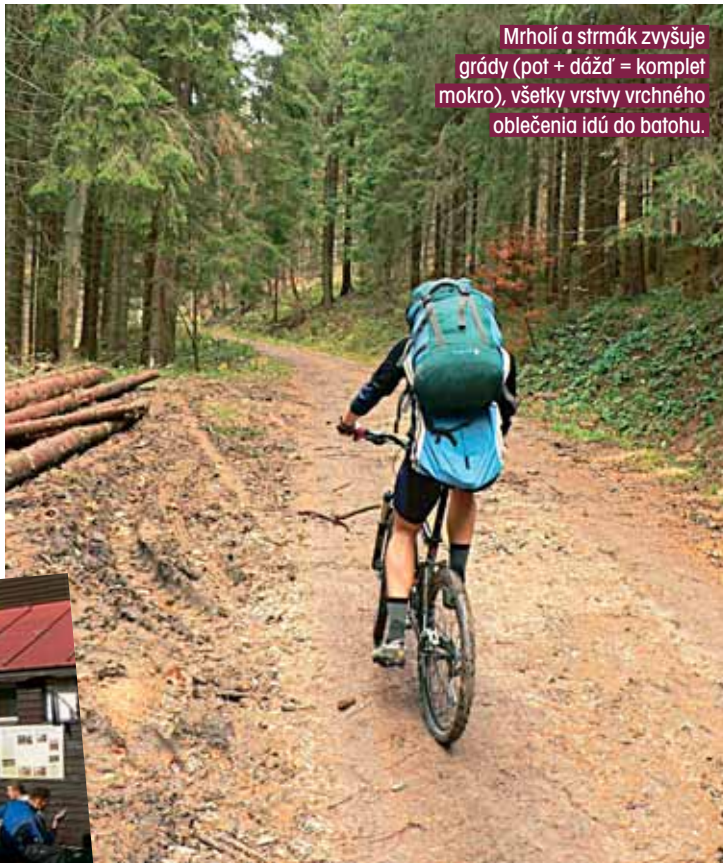
kopec je ako ostatné v okolí, podobajú sa ako vajce vajcu. Stretáva sa tu viacero turistických ciest z oboch pohraničných oblastí. Na ďalší Javorník, tentoraz Malý je to zvlíneným terénom cez Stratenec a sedlo Bukovina pár kilákov. 1019 metrov je jeho výšková kóta a v sedle pred ním je postavená drevená rozhľadňa s turistickým prístreškom. Malá prestávka jemne dochutená orosenými čučoriedkami a slnkom zaliatymi výhľadmi nemôže nič pokaziť, práve naopak, takúto delikatesu nemožno obísť bez povšimnutia. Z Malého Javorníka hrebeň klesá, a už sa neprehupne nad tisíc metrovú hranicu.

Bolo dobre, že sme štartovali hneď z rána a vyhli sme sa najväčšiemu návalu víkendových turistov. Tí sa sem pohodlne vyviezli a pomotávajú sa po traile. Našťastie sa toto deje iba okolo horskej chaty Portáš a príslušného zimného strediska. Kilometer ďalej je prázdno a na turistu v podstate nenarazíte. Pekným terénom ubiehajú kilometre akoby rýchlejšie. My stále pokračujeme po červenej značke aj keď možností je viac. Jednou z nich je napríklad lesácka asfaltka od hotelu Javorka po hotel Javorník. Tá sa javí ako ideálna v blatavom počasí, alebo ako pohodlová výstupová trasa ku hrebeňu, ba čo viac – v mape je označená ako cyklistická. Neviem či presne po tomto srdce pravoverného bika zrovna prahne, ale budiž. Posilnení jedným čapákom volíme terén a v žiadnom prípade nefutujeme. Dvojstopá cesta

Najvyšší vrch pohoria : Veľký Javorník, 1071 metrov vysoký.

Mrholí a sirmák zvyšuje grády (pot + dážď = komplet mokro), všetky vrstvy vrchného oblečenia idú do batohu.

JAVORNÍKY

Chata Portáš – za české koruny všetko: od ubytovania, po občerstvenie a jedlo.

TRAIL MESIACA

po hranici je sem-tam obrastená a nuda nehrozí v žiadnom prípade, lesom sa ťahá ako stuha až po Papájske sedlo. Malé „dėja vu“ čiže pocit, že niečo rovnaké budete mať pri pohľade na mapu. Opäť je tu zaznačený Malý Javorník, tento je ešte menší ako ten Malý, čo máme za chrbtom. Hold naši predkovia si s tým hlavu nelámali, veď aj Kriváňov je viacero. Jeden Javorník navyše nikomu neublíži, naše sympatie si získal minimálnym stúpaním k jeho vrcholu. Vážení, všetko stúpanie a trápenie sa dá zabudnúť jediným spôsobom – dobrým zjazdom a ten prichádza za miestom v mape nezvykle označeným ako Javorník. Do Papájskeho sedla (691 m) je to jedna báseň. Tu sa jednohlasne zhodujeme, že cesta pre nás vedie len dole. Ešte je tu možnosť vystúpať do 250 metrov na Makytu (923 m), no batohy sa zarezávajú do ramien silou stredovekého mučiaceho nástroja. Žltá do Čertova to istí a za pár sekúnd v zákrutách vírime prach. Jedným slovom odmena. Z terénu vyleťme priamo na hlavnú a popod zjazdovku pokračujeme nudnou asfaltkou až do Púchova (ak niekto pozná nejakú terénnu náhradu má „vystaráno“, mne sa nepodarilo nájsť v mape nič rozumné). Nejaké občerstvenie po ceste určite zdvihne náladu mužstva, ktoré po dvojďňovom neskoro-jesennom prejazde hrebeňa opäť objavuje civilizáciu, výfukové plyny a ďalšie súvislosti s tým spojené (napr. zajtrajšie vstávanie do práce).

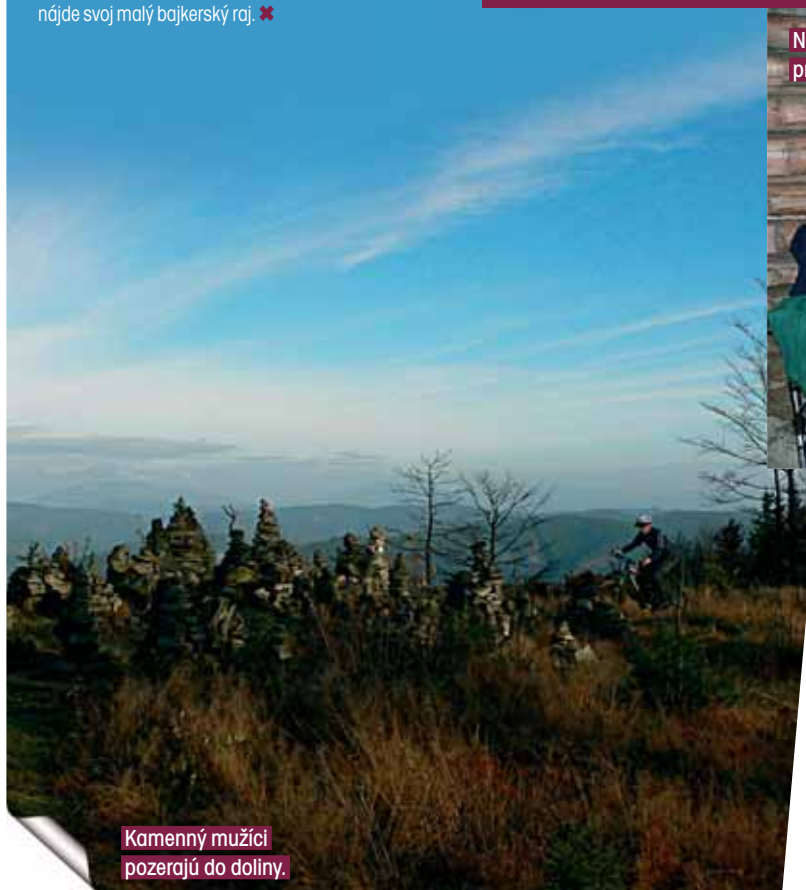
Nám rozprávka končí, no ten, kto obľubuje kopce plné terénu a menej turistov v Javorníkoch nájde svoj malý bajkerský raj. ✖

Singloidná cesta a mimoriadne chutný zjazd do Papájskeho sedla.

Nechýba stajňa pre tátošov.

Kamenný mužíci pozerajú do doliny.

Rozhľadňa v sedle Bukovina aj s turistickým prístreškom.